

Öhrlings

PRICEWATERHOUSECOOPERS

Revisionsrapport

Delårsrapport 2009-08-31

Vänersborgs kommun

September 2009

Håkan Olsson

Kerstin Rosendahl

Henrik Bergh

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	1
	Inledning	2
1.1	Bakgrund	2
1.2	Syfte, revisionsfråga och avgränsning	2
2	Rättvisande räkenskaper och god redovisningssed	3
3	Måluppfyllelse.....	4
3.1	Finansiella mål.....	4
3.2	Mål för verksamheten.....	5
4	Övriga iakttagelser	5
4.1.1	Nämndernas verksamhetsberättelser.....	5
4.1.2	Budgetuppföljning och prognos.....	6

1 Sammanfattning

Vi bedömer att kommunens delårsrapport upprättats enligt lagens krav och god redovisningssed samt att den i allt väsentligt uppfyller kravet på rättvisande räkenskaper.

De extra avsättningar som finns för pensionsåtaganden är inte i enlighet med rekommendation men sker med hänvisning till god ekonomisk hushållning. Andra smärre avvikelser är att det saknas noter av vikt till finansieringsanalysen och att semesterlöneskuldens förändring inte redovisas. Vi rekommenderar också att den sammanställda redovisningen rapporteras i delårsbokslutet för att öka informationsvärdet.

Vad gäller överskridandet av budgetram för investeringar för Arena Vänersborg så saknas det i delårsbokslutet helt förklaring om orsaken. Det pågår fn en utredning om vad kostnadsöverskridandet beror på och man vill avvakta vad denna analys kommer fram till. Det är inte tillfredställande att ett så stort överskridande inom investeringsbudgeten kan ske utan att det finns analyser och mer utförliga kommentar till detta i delårsrapporten.

Kommunen bedömer att man för hela 2009 kommer klara balanskravet och de finansiella målen avseende resultatnivå och kassalikviditet.

Däremot klarar kommunen varken soliditetsmålet eller målet att alla pensionsåtaganden skall täckas av eget kapital. Detta innebär att kommunens långsiktiga finansiella styrka inte kommer förbättras under resten av året.

God ekonomisk hushållning innebär att det är balans i räkenskaperna och att resurser nyttjas på ett effektivt sätt. Det är viktigt att även verksamhetsmålen är tydliga, mätbara och utvärderingsbara. Vår bedömning är att uppföljning av de kammungemensamma målen skett på ett tydligt sätt. Till 2009 har några mått utgått och några nya har tillkommit. I vissa fall saknas utfall från tidigare år. Några av de uppsatta målen kommer att redovisas först i samband med årsredovisning 2009. Om målen inte uppnås anges oftast skälen därtill.

Gymnasienämnden och Barn- och ungdomsnämnden redovisar en kortfattad analys och förklaring till redovisade och prognostiserade underskott, men är otydlig avseende vilka åtgärder som planeras samt vilka effekter dessa förväntas få.

Med beaktande av ovanstående är vår samlade uppfattning att delårsrapporten uppfyller syftet att ge kommunfullmäktige möjlighet att använda den som ett underlag för styrning, ledning och kontroll av den samlade kommunala verksamheten.

Inledning

Komrev inom Öhrlings PricewaterhouseCoopers har på uppdrag av Vänersborgs kommuns revisorer granskat delårsrapport för 2009.

1.1 Bakgrund

Kommuner och landsting är enligt den kommunala redovisningslagen (KRL), skyldiga att minst en gång om året upprätta en särskild redovisning (delårsrapport) för verksamheten från årets början. Delårsrapporten ska omfatta minst sex och högst åtta månader.

I och med Kommunallagens regler om god ekonomisk hushållning så har det tillkommit en uppgift för revisorerna att bedöma hur väl delårsrapportens resultat överensstämmer med de mål med betydelse för god ekonomisk hushållning som fullmäktige fastställt:

KL 9 kap 9 a §

Revisorerna skall bedöma om resultatet i delårsrapporten som enligt 8 kap. 20 a § skall behandlas av fullmäktige och årsbokslutet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat. Revisorernas skriftliga bedömning skall biläggas delårsrapporten och årsbokslutet.

Revisorernas bedömning av delårsrapporten ska grundas på det ekonomiska resultatet och uppfyllelsen av fullmäktiges mål för ekonomi och verksamhet.

1.2 Syfte, revisionsfråga och avgränsning

Vi skall bedöma om kommunens delårsrapport i allt väsentligt uppfyller kravet på rättvisande räkenskaper.

Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- Är resultatet i delårsrapporten förenligt med de mål fullmäktige beslutat?
- Har delårsrapporten upprättats enligt lagens krav och god redovisningssed?
- Uppfyller delårsrapporten syftet att ge fullmäktige möjlighet att använda den som ett underlag för styrning, ledning och kontroll av den samlade kommunala verksamheten?
- Kommer ett balanserat resultat att uppnås vid årets slut? Om inte – finns åtgärder för att nå balans angivna och är de tillräckligt tydliga?

Granskningen inriktas mot att granska vilken information som lämnas i delårsrapporten samt rutinerna vid upprättandet. Vid granskningen av rutinerna ingår att bedöma hur periodiseringar, värderingar, prognoser mm har hanterats. Granskningen av räkenskaperna är översiktlig i syfte att ge underlag för att bedöma utfallet gentemot de finansiella mål som fullmäktige fastställt.

2 Rättvisande räkenskaper och god redovisningssed

Den upprättade delårsrapporten omfattar perioden januari – augusti vilket är i överensstämmelse med KRL där det sägs att delårsrapporten ska omfatta minst sex och högst åtta månader.

Vad gäller anvisningar och interna föreskrifter så går sådana ut till förvaltningarna. Någon sammanställd redovisning upprättas inte i delårsrapporten, däremot redovisas de helägda bolagens prognoser för helåret.

Kommunens delårsrapport består förutom förvaltningsberättelse av resultaträkning, balansräkning och finansieringsanalys. Det saknas dock noter av vikt för finansieringsanalysen.

Resultat för perioden uppgår till 35 mkr medan prognosen för helåret är 27 mkr. Kommunen klarar därmed balanskravet. Samma period föregående år uppgick till 12 mkr och resultatet för helåret 2008 uppgick till 27 mkr. Orsaken till resultatförbättringen är i huvudsak minskade verksamhetskostnader samtidigt som skatteintäkterna ökat.

Nettokostnadsandelen uppgår för perioden till 96,6% och prognostiseras till 98% för året. Nettokostnadsandelen har minskat jämfört med bokslut 2008 då den uppgick till 98,5%.

Nämndernas resultat för perioden uppgick till 18,1 mkr och prognosen uppgår till 8 mkr. Nämndernas resultat i bokslut 2008 uppgick till – 9 mkr.

Semesterlöneskuldens förändring (minskning) redovisas ej i delårsrapporten utan den tas upp med samma belopp som i årsbokslutet för 2008. Detta är inte i enlighet med god redovisningssed men den vanligaste metoden bland Sveriges kommuner, eftersom man oftast inte har ett bra underlag för beräkning av den faktiska skulden under löpande år.

Pensionsavsättningen uppgår till 108,1 inklusive löneskatt. Av dessa avser ca 35 mkr en extra pensionsavsättning som avsatts under 2007 och 2008 med hänvisning till god ekonomisk hushållning, även om det formellt strider mot gällande rekommendation avseende pensionsredovisning som anger att denna del skall redovisas som en skuld inom linjen.

Vad gäller investeringarna uppgick periodens nettoinvesteringar till 221 mkr vilket är 112 mkr mer än samma tidpunkt föregående år. Totala investeringsbudgeten uppgår till 357,8 mkr för året och prognosen visar på ett överskott på 43 mkr. Barn- och ungdomsnämnden investeringsprognos pekar på ett överskridande på 90 mkr, huvuddelen av denna avvikelse förklaras av projekt Arena Vänersborg.

Vad gäller investeringsbudget så finns ett anslag för Arena Vänersborg på 140 mkr. Vid uppföljningstillfället 31 augusti fanns bokförda kostnader på 202 mkr och i senaste prognos för Arena Vänersborg beräknas kostnaderna på 234 mkr.

3 Måluppfyllelse

3.1 Finansiella mål

I delårsrapporten redovisas kommunens finansiella mål som fastställts i budget för 2009:

Finansiellt mål, fastställt av fullmäktige i budget 2009	Utfall i delårsrapport 2009	Måluppfyllelse , prognos
Årets resultat bör uppgå till minst 1 % av skatter och generella statsbidrag. Långsiktigt bör resultatet uppgå till 2 %.	Periodens resultat per augusti uppgick till 35 mkr vilket motsvarar 3,1% av skatter och generella statsbidrag.	<i>Enligt prognosen kommer resultatet uppgå till 27 mkr. Skatter och generella statsbidrag beräknas uppgå till 1 701 mkr. Därmed uppnås målet 1.6%.</i>
Kassalikviditeten bör vara minst 50%	Kassalikviditeten uppgick till 46 % i delårsbokslutet.	<i>I prognosen för 2009 beräknas kassalikviditeten uppgå till drygt 50%. Målet uppnås.</i>
Soliditeten bör förbättras	Soliditeten i delårsbokslutet uppgick till 58% vilket är en försämring jämfört med bokslutet 2008 då soliditeten uppgick till 60%.	<i>Prognosen för soliditeten är 54% vilket innebär att målet inte kommer att nås.</i>
Pensionsåtagande som inte är skuldfört bör täckas av eget kapital.	Icke skuldförda pensionsåtagande uppgick i delårsbokslutet till 859 mkr och det egna kapitalet till 808 mkr. Det ger en täckningsgrad på 94%.	<i>Prognosen pekar på en täckningsgrad på 94% vilket innebär att målet inte nås.</i>

Revisionell bedömning

För rapportperioden uppnås endast ett av de fyra finansiella målen, resultatmålet. Prognosen pekar dock på att ytterligare ett mål, kassalikviditeten, kommer att uppnås i år.

De två övriga finansiella målen, soliditeten och att också alla pensionsåtaganden (inom linjen) skall täckas av eget kapital, uppnås däremot inte. Förklaring till detta är den högre investeringsnivån samt att det egna kapitalet inte ökar i den takt som krävs. Detta innebär att kommunens långsiktiga finansiella styrka inte kommer förbättras under resten av året.

3.2 Mål för verksamheten

Av Vänersborgs kommuns mål- och resursplan 2009-2011 framgår 9 kommungemensamma mål och resultat för 2009. De angivna målen är:

- Boende
- Näringsliv och turism
- Utbildning
- Kultur och fritid
- Service, samverkan och effektivitet
- Arbetsmarknad och sysselsättning
- Miljö
- Arbetsmarknadsåtgärder
- Finansiella mål
- Personalpolitiska mål

Revisionell bedömning

Vår bedömning är att uppföljning av de kommungemensamma målen skett på ett tydligt sätt och knyts även i vissa fall till de redovisade jämförelsetalen. Vi bedömer också att i de fall målen inte har uppnåtts anges skälen därtill. Några av de uppsatta målen kommer att redovisas i samband med årsredovisning 2009.

4 Övriga iakttagelser

4.1.1 Nämndernas verksamhetsberättelser

I delårsrapporten presenteras också en uppföljning av nämndernas verksamhet och ekonomi i enlighet med ekonomikontorets anvisningar. Nämndernas verksamhetsberättelser ska bland annat innehålla avsnitt om måluppfyllelse, nyckeltal, ekonomi och prognos. Vidare ska nämnden redogöra för vidtagna eller planerade åtgärder för att resursförbrukningen skall hållas inom givna ramar.

4.1.2 Budgetuppföljning och prognos

Prognosen för nämndernas driftredovisning visas i nedanstående tabell:

Driftredovisning per nämnd, mnkr	Prognos	
	Budget diff delår	Budget diff helår
KF, Kultur, Revision, Miljö mfl	806	0
Barn- och ungdomsnämnd	-10 550	-8 300
Gymnasienämnden	- 3 834	-5 600
Kommunstyrelsen	18 130	19 000
Samhällsbyggnadsnämnden	6 453	300
Socialnämnden	7 159	2 400
Summa nämnderna	18 164	7 800

Av tabellen framgår att nämnderna sammantaget visar positivt resultat både för både perioden och prognosen. Nämndernas budget har minskats med 16 Mkr under löpande år som ett led i besparingsåtgärder till följd av minskade skatteintäkter. De nämnder som visar på negativa budgetavvikelser är Barn- och ungdomsnämnden samt Gymnasienämnden.

Av Barn- och ungdomsnämndens redovisning framkommer att det är framförallt grundskolan som både redovisar och prognostiserar underskott. Orsaken till underskotten uppges vara att en anpassning till elevantal inte har gjorts. Det anges också bero på en minskad budgetram men hur stor minskningen av budgetramen är anges inte. För barnomsorgen prognostiseras ett sammanlagt överskott om 6,3 mkr.

Av Gymnasienämndens verksamhetsberättelse framgår att nämnden har fått sin budget minskad med 1,8 mkr. En stor del av underskottet anges bero på ökade hyreskostnader för komvux som uppstått efter flytten till Vänerparken. Gymnasieskolan prognostiserar ett underskott på - 2,0 mkr. Skälet uppges vara osäkerhet kring de interkommunalkostnaderna på gymnasiet. För gymnasiesärskolan prognostiseras ett underskott på -1,4 mkr. För gymnasiesärskolan pekar man på ökade kostnader för elever i andra kommuner samt lägre intäkter för färre elever från andra kommuner. Komvux prognostiserar ett underskott på -1,4 mkr vilket anges bero på ökade lokalkostnader efter flytten till Vänerparken.

Revisionell bedömning

Som ett av skälen till underskott inom grundskolan både i delårsbokslut och i prognostiserat resultat anges svårigheter i att anpassa verksamheten till minskad budgetram. I verksamhetsberättelsen saknas information om hur stor minskningen av budgetramen är men där anges att åtgärder görs för att hålla tillbaka prognostiserat underskott genom att se över bemanning (personalkostnader) och att all övertalig personal kommer att särredovisas. Det saknas uppgift om vad besparingsåtgärderna leder till uttryckt i kronor.

En stor förklaring till prognostiserat underskott inom gymnasieskolan uppges vara osäkerhet kring de interkommunala kostnaderna. Ökade kostnader för fler elever i andra kommuner. Sammantaget tycks det vara svårt att beräkna och prognostisera elevantal både inom gymnasieskolan och inom gymnasiesärskolan. I övrigt saknas det kommentarer kring det ekonomiska läget för gymnasieskolan och gymnasiesärskolan i delårsbokslutet. I verksamhetsberättelsen anges att det pågår ett arbete för att ta fram en förändrad organisation och att alla kostnader ses över. Det saknas uppgift om vad besparingsåtgärder leder till uttryckt i kronor.

Det är enligt vår bedömning viktigt att nämnderna fortsätter det långsiktiga arbetet med att anpassa verksamheten till de ekonomiska ramarna. Ett enstaka år med negativt resultat kan man klara men i ett längre perspektiv måste budgeten hållas för att de finansiella målen ska nås.